

OPONENTSKÝ POSUDEK – RIGORÓZNÍ PRÁCE

Jméno rigorozanta	Mgr. Martin Štěpánek
Téma práce:	Uplatnění formální obhajoby v předsoudní fázi trestního řízení
Rozsah práce:	251 088 znaků včetně mezer (cca 139 NS)
Datum odevzdání práce:	Elektronická: 24.08.2023; Tištěná: 31.08.2023
PAP:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc., KTP PF UK
Oponent:	JUDr. Jiří Mulák, Ph.D., KTP PF UK

1. Aktuálnost (novost) tématu

Rigorozant Mgr. Martin Štěpánek si jako téma své kvalifikační (rigorózní) práce vybral problematiku uplatnění formální obhajoby v předsoudním stadiu trestního řízení. Jedná se o téma aktuální (s ohledem na probíhající rekofidikaci tr. práva procesního), důležité (s ohledem na ústavní zakotvení) a současně o téma náročné na zpracování. Podmínka aktuálnosti je splněna.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Při zpracování byly potřeba důkladné znalosti z oboru trestní právo hmotné a procesní, ústavní právo a ze znalosti profesních předpisů, které upravují výkon advokacie. Z hlediska metod autor používá metod standardní (deskripce, analýza, syntéza, dedukce). Je zde patrná snaha o kombinaci normativního a judikaciálního výkladu. Ke škodě věci se autor nepokusil o zahraniční srovnání (komparativní výklad). V práci lze identifikovat historicko-komparativní výklad.

3. Formální a systematické členění práce

Předložená práce se zabývá uplatněním formální obhajoby v předsoudní fázi trestního řízení. V tradičním úvodu je především definován cíl práce. V práci nechybí obecný úvod do tématu, týkající se práva na obhajobu a osoby obhájce v trestním řízení, prostřednictvím kterého je formální obhajoba vykonávána. Výklad se věnuje právní úpravě práva na obhajobu, historickému exkurzu, jeho obsahu a subjektu a též srovnání s obecným právem na právní pomoc advokáta. To vše je obsahem první kapitoly. Obsahem kapitoly druhé jsou práva a povinnosti obhájce, „klasifikace“ obhájců (zvolený, ustanovený, určený ČAK). Těžištěm práce je kapitola třetí. Zde autor vymezuje obhajobu obhájcem ve fázi vyšetřování, přičemž pozornost je věnována souvisejícím momentům, konkrétně stížnosti proti usnesení o zahájení tr. stíhání, nahlédnutí do spisu, dále účasti obhájce ve vyšetřování, obstarávání důkazů obhájcem, prostudování spisu, návrhu na doplnění vyšetřování a taktéž návrhu na předběžné projednání obžaloby. Práce přibližuje zvláštnosti obhajoby při vazebním stíhání obviněného, přičemž autor akcentuje výkon obhajoby vazebně stíhaného s přiblížením osobních návštěv ve vazební věznici a problematiku žádosti o propuštění z vazby za současného využití opatření nahrazujících vazbu. Pozornost je věnována taktéž projevům samotného obhájce, resp. jeho profesním limitům. Práce je završena úvahami *de lege ferenda* (kapitola čtvrtá). Poslední kapitolou je shrnující Závěr. Konstatuji, že práce má logickou strukturu. Systematické členění je vhodné a odpovídá tématu.

4. Vyjádření k práci

Předložená rigorózní práce obsahuje číslovaných 122 stran textu (cca 139 NS) a je přehledně a logicky členěna do úvodu, čtyř základních kapitol a závěru. Autor prokázal velmi dobrou znalost zvolené problematiky, včetně reflexe v odborné literatuře a v judikatuře (zejména ÚS a ESLP), jakož i znalost problémů v interpretační a aplikační praxi. S judikaturou a s literárními prameny (byť je zastoupena jen česky psaná) autor pracuje řádně, veškeré citace a odkazy jsou řádně vyznačeny. Zvláště kladně třeba hodnotit kritický přístup autora k právní úpravě a k praxi orgánů činných v trestním řízení a schopnost formulovat vlastní stanoviska ke sporným či jinak

problematickým institutům. Pokud jde o klady práce, jsou jimi některé úvahy *de lege ferenda*, fundovaný rozbor se zaměřením na to podstatné (neutápí se v detailech); podnětné jsou pasáže věnované tzv. limitům projevu obhájce, včetně rozboru kárně řešených případů (kap. 3.4.). Pokud jde určité nedostatky, jmenoval bych především to, že se autor nepokusil o seriózní zahraniční srovnání. Oponent si je vědom toho, že právo na formální obhajobu bude ve smluvních státech Rady Evropy (EÚLP), resp. Evropské unie velmi podobné, nicméně – při zahraničním srovnání - by bylo možné identifikovat určité společné i odlišné rysy úprav, případně identifikaci toho, čím by se česká právní úprava mohla inspirovat, resp. čeho by se měla naopak vyvarovat. I přes tento nedostatek (v podobě absence zahraničního zkoumání/srovnání), předloženou práci hodnotím jako velmi zdařilou. Splňuje formální i obsahové náležitosti, které jsou kladeny na kvalifikační/rigorózní práce v oboru. Současně byl splněn (s výjimkou komplexnosti) definovaný cíl práce. V případě úspěšné obhajoby, navrhuji, aby byl Mgr. Štěpánkovi udělen titul JUDr.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Definovaný cíl práce („ <i>komplexní rozbor problematiky uplatnění formální obhajoby v samotném počátku trestního řízení, (...), jak z pohledu platné právní úpravy, tak z pohledu rozhodovací praxe vnitrostátních, ale také mezinárodních soudů, a taktéž z pohledu aplikační praxe s přihlédnutím k aktuálním interpretačním problémům</i> “) byl v zásadě splněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	THESES: 7 % (max. podobnost); TURNITIN: 31 % (celkové % podobnosti). Po zevrubné kontrole protokolů konstatuji, že předložená práce není kompilátem, ani plagiatem. Lze rovněž konstatovat, že - s ohledem na úzké vymezení práce - postupoval rigorozant samostatně.
Logická stavba práce	Předložená práce má logickou strukturu. Je postupováno od obecného ke konkrétnímu. Práce prokřívá stěžejní momenty zkoumané problematiky – blíže viz bod 3.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů včetně citací)	Autor čerpá v drtivě z českých pramenů. Zastoupeny jsou komentáře, soudní judikatura, články a internetové zdroje. Jediným zahraničním pramenem je rozhodnutí Spolkového ústavního soudu. Citace jsou provedeny řádně (dle norem).
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Dostatečná vzhledem k tématu (výšeč práva na obhajobu/formální obhajoba v předsoudním stadiu) i vzhledem k typu práce (rigorózní). Práce mohla být pojata komparativně, i přes tento nedostatek, autor sepsal velmi dobrou práci, kterou je třeba ocenit.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce prošla závěrečnou redakcí.
Jazyková a stylistická úroveň	Bez výhrad. Neobvyklá slova či slovní spojení oponent neobjevil.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji.
Otázka/okruh k diskuzi:	<i>Odepření nahlížení do spisu ve světle judikatury ESLP/ÚS.</i>

V Praze dne 30. září 2023

JUDr. Jiří MULÁK, Ph.D.
oponent